öğretmen dünyası 336

YIL: 28 • ARALIK 2007 • 3,5 YTL • ISSN 1300-2759

2007 Eğitim Onur Ödülü
Prof. Dr. İnci San

Prof. Dr. Serap Etike • Dr. Ayşe Okvuran
Prof. Dr. Semih Koray • Işık Kansu
Dr. Efnan Dervişoğlu • Dr. Aslı Uz Baş
Sevda Yüksel • Asu Erdoğan
Ahmet Kahraman • Hilmi Taşkın • Hüseyin Canerik
Hüseyin Mercan • Aydın Karataş • M. Güner Demiray • N. Yaşar Bor

YIL: 28 • SAYI: 336 • ARALIK ISSN 1300-2759

öğretmen dünyası

BU SAYIDA

1	İnci San'a Saygıyla / **Özden Yılmaz Bilgin**	1
2	Öğretmen Kamuoyu	2
3	Üniversitelere Girişte Liselere Kontenjan / Zeki Sarıhan	3
4	2007 Eğitim Onur Ödülü	4
5	Her İnsan Yaratıcıdır / Prof. Dr. İnci San	5
7	Sanat Eğitimcisi Prof. Dr. İnci San / Prof. Dr. Serap Etike	7
9	Prof. Dr. İnci San'ın Dramaya Katkısı / **Dr. Ayşe Okvuran**	9
11	Öğrenci Gençliğin Yurt Sorunları	11
13	Yurtta Kalmak / **Ahmet Kahraman**	13
15	Yurtlar Kurs Oldu / **Hilmi Taşkın**	15
16	Atatürk İlke ve Devrimlerinin Tasfiyesi / **Hüseyin Canerik**	16
19	Okul Çağındaki Çocuklarda Sosyal Beceri Eğitimi / **Dr. Aslı Uz Baş**	19
22	Çin Batı İle Erken Yüzleşmek İstemiyor / **Prof. Dr. Semih Koray**	22
23	Küreselleşmeci Kültür Ulus Bilincini Yok Ediyor / **Işık Kansu**	23
25	Cevdet Kudret'in Eğitimciliği Üzerine / **Dr. Efnan Dervişoğlu**	25
29	Sayısal Verilerle Memur Sendikacılığı / **Aydın Karataş**	29
33	Gitti OKS Geldi OGES	33
34	Eminönü Kalabalıktı / **Sevda Yüksel**	34
35	Çığlık Kendini Edebiyatta Buldu / **Asu Erdoğan**	35
36	43 Yıl Sonra "Köy Öğretmenine Mektuplar"	36
37	Sanat Eğitimi Sempozyumu	37
38	Haberler	38
39	Kifayet Özaydın'ın Düşünsel Katkıları / **Hüseyin Mercan**	39
41	Sendikalardan	41
43	25 Yıl Önce Öğretmen Dünyası	43
44	Kitaplar Arasından / Haz. ONP	44
46	Ayın Aynası	46
48	Kitap Ödüllü Bulmaca / Haz. **Aydın Çeker**	48
	Şiirler	
28	Burcu'nun Şiir Defterinden / **M. Güner Demiray**	28
40	Hazan ve Hüzün / **Nezih Yaşar Bor**	40

öğretmen dünyası

AYLIK MESLEK DERGİSİ
ARALIK 2007 • SAYI: 336 • YIL: 28
ISSN 1300-2759
Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın
Yönetim Yeri ve Adresi
Selanik Caddesi SSK İşhanı A Blok Kat: 8 No: 511 06420
Kızılay / ANKARA
Tlf.: 0 312 433 12 83/433 34 52
Belgegeçer: 0 312 433 12 83
e-posta: ogdunyasi@e-kolay.net
web: www.ogretmendunyasi.org
Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni
ZEKİ SARIHAN
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
ÖZDEN YILMAZ BİLGİN
Sekreter
SELİME ÖZKUZUCU
Yazı Kurulu
ALİ ETİ
AHMET KAHRAMAN
AYDIN KARATAŞ
NAZIM MUTLU
ZEKİ SARIHAN
ÖZDEN YILMAZ BİLGİN
Danışma Kurulu
Prof. Dr. MAHMUT ÂDEM
Prof. Dr. SİNA AKSİN
TALİP APAYDIN
Prof. Dr. İ. ETHEM BAŞARAN
MUSTAFA GAZALCI
Prof. Dr. M. TAHİR HATİPOĞLU
Prof. Dr. CAHİT KAVCAR
Prof. Dr. SEMİH KORAY
Prof. Dr. AYDIN KÖKSAL
Prof. Dr. İNCİ SAN
Prof. Dr. RIFAT OKÇABOL
Prof. Dr. SERVER TANİLLİ
H. HÜSNÜ TEKIŞIK
Prof. Dr. ŞERAFETTİN TURAN
Yurtiçi yıllık abone bedeli: 35 YTL
Altı aylık abone bedeli: 20 YTL
Kurum ve kuruluşlara 2007 yılı yıllık abone bedeli: 70 YTL
Yurtdışı abone bedeli: Avrupa ve Ortadoğu yıllık 30 Avro karşılığı, öteki ülkeler 50 $ karşılığı.
Abone olmak için bedeli PTT 524189 numaralı posta çeki hesabına Zeki Sarıhan adına yatırılmalıdır.
Çekin gönderme notu bölümüne "abone yenileme" "yeni abone, ... sayıdan başlatınız" gibi duruma uygun notunuzu yazınız.
Düzelti: Özden Yılmaz Bilgin
Basım Yeri:
YAMAÇ MATBAACILIK
Kazım Karabekir Cad. 37/47
İskitler / ANKARA
Tel:(0312) 384 59 19
Basım Tarihi: 1 Aralık 2007

İnci San'a Saygıyla

Bundan 11 yıl önce İnci San'ın yaratıcı drama derslerinin öğrencisi olabilme mutluluğunu yaşadım. Bu olanak, şu anda drama eğitimcisi olarak sürdürdüğüm yolculuğun ilk adımıydı. İnci San'ı tanımak bile bir ayrıcalık...

Dergimizin bu sayısında Ulusal Eğitim Derneği'nin "Eğitim Onur Ödülü"nü sunduğu sevgili öğretmenimizin ödül törenindeki konuşmasını ve törendeki diğer bildirileri sunuyoruz. Ulusal eğitimimize tüm katkıları için teşekkürlerimizle ve saygılarımızla.

Bu sayıda öğrenci yurtları sorununu ele aldık. Gerici örgütlenmelerin başlıca barınma mekanlarından biri olarak karşımıza çıkan yurt ve pansiyonlara ilişkin çevrenizde karşılaştığınız örnekleri sizinde dergimize iletmenizi bekliyoruz.

Ders kitapları yoluyla ulusal eğitimde yaratılmak istenen tahribatın bir örneğini daha Hüseyin Canerik'in kaleminden okuyoruz. Öğretmenlerin dikkatini çekeceğini umduğumuz bu incelemeye benzer çalışmalara yer vermeye devam edeceğiz.

Aralık sayımızla Öğretmen Dünyası'nın 28. cildi tamamlanıyor. 29. cildin de tamamlanacağını biliyoruz. 30, 35, 40... Buna dergimizin okurları karar verecek.

Yeni yılda, yeni okurlarla buluşmak, dergi dağıtımını artırmak zorundayız.

Yani iş başa düşüyor.

Yani yeni yılda yeni görevler bizi bekliyor.

Seneye görüşmek üzere.

Özden Yılmaz Bilgin
Yazı işleri Müdürü
oz.bilgince@gmail.com

Cevdet Kudret'in Eğitimciliği Üzerine

Dr. Efnan Dervişoğlu
Kocaeli Üniversitesi Öğretim Üyesi

Reşat Nuri Güntekin'den **Faruk Nafiz Çamlıbel**'e, **Ahmet Hamdi Tanpınar**'dan **Behçet Necatigil**'e birçok edebiyatçımızın öğretmenlik yaptığı bilinmektedir. Öğretmenlik mesleğinin, *"yazıncıların en çok kaçınmaları gereken bir uğraş"*[1] olduğunu söyleyen **Nurullah Ataç** bile 1925-1926 arası Ticaret Vekâleti'ndeki görevi bir yana, 1921'den 1945'e kadar çeşitli okullarda öğretmenlik yapmıştır.[2] Yazar ve şairlerimizin maddi olanakları, kalemleriyle geçinmelerine izin vermediğinden ya da koşullar öyle gerektirdiğinden, gazetecilik gibi öğretmenlik de edebiyat dünyamızda yaygın bir meslek olarak görülmektedir. **Cevdet Kudret** de şair, yazar, incelemeci, edebiyat tarihçisi kimliklerinin yanında "öğretmen" kimliğiyle de tanınır.

Cevdet Kudret
(1907-1992)

1907'de İstanbul'da doğan Cevdet Kudret, 1933'te İstanbul Darülfünûnu Hukuk Fakültesi'ni bitirir. 14.4.1934'te Kayseri Lisesi Edebiyat Öğretmenliğine tayin edilen yazar, daha sonra Ankara Konservatuvarı Edebiyat ve Diksiyon Öğretmenliğine atanır (27.9.1938); ancak buradaki çalışması kısa sürer; yeni görev yeri, Ankara Erkek Lisesi'dir (3.7.1939). İnönü Ansiklopedisi'nde edebiyat sekreterliği yapar; 22.8.1948'de lise öğretmenliğinden alınarak ansiklopedinin yayın müdürlüğü emrine verilir. Görev değişikliklerine alışan Kudret, 6.10.1950'de de Bitlis Ortaokulu Türkçe Öğretmenliğine tayin edilir. 1988'de kendisiyle yapılan bir görüşmede o günleri şöyle anlatacaktır:

"(...) Akıllarınca, hem lise öğretmenliğinden ortaokul öğretmenliğine indirecekler, hem de süreceklerdi. Öğretmenlik mesleğinin yükseği alçağı yoktur, hepsi aynı değerdedir, hepsi insana onur verir. Yöntemini bilsem de keşki ilkokul öğretmenliği yapsam; hiçbir şey bilmeyen küçücük çocuklara bir şeyler öğretmek, bembeyaz bir kâğıt gibi lekesiz beyinlere yararlı bir şey yazmak kim bilir ne zevkli iştir!.. Bitlis'e şan olsun diye gidecektim. Yol paramı bile almıştım. Fakat Faik Reşit Unat, 'Kalacağınız otel odasına sizin yokluğunuzda münasebetsiz bir kâğıt bırakırlarsa ne yaparsınız?' diye uyarınca ayaklarım suya erdi; istifa ettim."[3]

Hukuk eğitimi almış olmakla birlikte, meslek olarak edebiyat öğretmenliğini seçen Cevdet Kudret'in öğretmenlikten ayrıldıktan sonra ders kitaplarına yöneldiği, **"Abdurrahman Nisari"**[4] adını kullanarak hazırladığı ders kitaplarının büyük ilgi gördüğü de bilinmektedir. Yazar, çeşitli zamanlarda yazdığı "eğitim" konulu yazılarını ise ***"Benim Oğlum Binâ Okur"*** (1983) adlı kitabında toplamıştır. ***"Eğitim Üzerine Denemeler"*** alt başlığıyla okura sunulan bu yazılar, yazıldıkları yıllarda (1960-1983) gözlenen eğitim sorunlarına, bazı derslerin programlarına ve kitaplarına ilişkin eleştirel nitelikli yazılardır.

Yazarın Kayseri Lisesi'ndeki öğretmenliği sırasında yaşadıklarından, gözlemlerinden yola çıkarak yazdığı ***"Havada Bulut Yok"*** adlı roman da ***"Süleyman'ın Dünyası"*** üst başlığını taşıyan roman üçlemesinin 2. cildi olarak 1958'de yayınlanır. Otobiyografik öğeler taşıyan romandaki Süleyman; kişiliği ve düşünceleriyle, edebiyat öğretimine ilişkin görüşleriyle Cevdet Kudret'ten pek farklı değildir; dolayısıyla roman, yazarın öğretmenlik anlayışına yönelik ipuçları da vermektedir. Sözgelimi yazar, Kayseri Lisesi'ndeki ilk dersinin ardından Süleyman'a şunu düşündürür: *"Çocukların kafasına bir sanatın sadece tarihini, tekniğini, türlerini yığmanın verdiği sonucu gözleriyle görmüştü. Onlarda şiir yazmak için gereken her şey vardı, yalnız zevk yoktu; zevk denen şey de öğretilemez, sadece sezdirilebilirdi. Genç öğretmen, tutması gereken yolu anlamıştı: çocuklara kurallar değil, eserler okutacaktı."*[5]

Süleyman'ın bu kararı, Cevdet Kudret'in öğretmen olarak uygulamaya çalıştığı ve hep savunduğu bir düşüncenin ifadesidir. Yazar, "Havada Bulut Yok" romanının yayımlanışından yıllar sonra **Doğan Hızlan**'ın kendisine yönelttiği *"... verimli bir edebiyat öğretimi sizce nasıl olmalıdır?"* sorusuna da şöyle cevap verecektir:

"Edebiyat öğretimi, sınıf geçme kaygıları ve

korkuları üzerine değil, sevgi temeli üzerine kurulmalıdır. Bunun için de metinden yola çıkmak gerekir. Diyelim, elimizde Yunus Emre'nin bir beyti var:

Oynar gemileyin tenim,
Kaynar denizleyin canım.

Bu beyitteki şiiri öğrenciye sezdirebilir ve sevdirebilirsek, nazım tekniğini öğrenmek yarı yarıya kolaylaşır. Usta bir öğretici, bu iki dize aracılığıyla, ilk ağızda hece ölçeğinin sekiz heceli kalıbını ve yarım ayağın (kafiyenin) ne olduğunu kolayca öğretebilir, ayrıca, -leyin ekinin eskiden 'gibi' anlamına da kullanıldığını, günümüzde ise sadece zaman bildiren bir ek (sabahleyin, geceleyin, vb.) olduğunu anlatır; bu vesile ile, genel dilde ve edebiyatta sık sık başvurulan 'benzetme' (teşbih) sanatı üzerinde durur. Ayrıca, ikinci dizede soyut bir kavramın (can) halinin somut bir kavram (deniz) yoluyla gözler önünde canlandırılmak istendiğini belirtir. Ama, yukarda da söylediğim gibi, bütün bu çabalarla edebiyatın ancak zanaat yanı öğretilebilir. Sanata gelince... Öğrencinin sadece sezmesine ve sevmesine bağlı bir şeydir o. Bunu sağlamak için de, sanat değeri taşıyan metinlerle karşılaştırmak gerekir kişiyi, nasıl ki, ağacın, çiçeğin, akar suyun ne olduğunu kitap yoluyla öğretebiliriz ama, bunların güzelliğini sezdirebilmek için, insanı doğanın içine sokmamız gerekir."[6]

Cevdet Kudret'in doğumunun 100. yılı için hazırlanan kitapta, yazarın Ankara Erkek Lisesi'ndeki öğretmenliği sırasında öğrencisi olan **Prof. Dr. Gazi Yaşargil**'in de bir yazısı yer almakta. Beyin cerrahisine katkılarıyla tanıdığımız Yaşargil, "Eğitici, Öğreticiydi" başlıklı yazısının bir yerinde şunu söylüyor:

"Cevdet Kudret hocamız bizi sabırla dinler, büyük bir sakinlikle düşünme ve karar verebilmek için diyalektik yöntem önerirdi. Her konuda sıralı, derli toplu düşünmek ve disiplinli çalışmak ilkeleriyle, derslerinde ve eserlerinde bizlere örnek oldu. Destanlardan başlayarak, Karahan, Selçuk, Osmanlı divan ve halk edebiyatından, Tanzimat, mutlakiyet, meşrutiyet ve cumhuriyet dönemi yazarlarının eserlerinden sistematik, seçkin örnekler verirdi. (...)

Divan edebiyatı aruz şiirlerini okumayı ve anlamayı öğretmişti. Halk edebiyatı, özellikle Yunus Emre, Pir Sultan Abdal ve Karacaoğlan'ın şiirleri beni çok etkilemişti; sanki en eski çağlardan geleceğe ışıldayan kopmaz yüce sevgi bağlılığı."[7]

Edebiyat öğretmenliğini seçmesinin nedenini, *"o alanda yeni bir eğitim sistemini; edebiyatı öğretmek değil, metinler aracılığıyla sevdirmek yolunu denemek"*[8] isteğine bağlayan Cevdet Kudret, ders kitaplarında da tarifler ve açıklamalarla, birtakım bilgiler vermek yerine; öğrenciyi eserle/metinle buluşturma çabası içine girmiştir; *"araştırma yöntemini öne alan bir yol"* izlediğini belirten yazar, yöntemini şöyle açıklar: *"... benim yöntemim, tarifleri bırakıp doğrudan doğruya metinlere dayanan, metinleri yeniden yorumlayan bir yöntem... Bunu uygulamaya çalıştım."*[9]

Kudret, ezbere dayalı bir edebiyat eğitimi verilmesine karşıdır. Öğrencinin okuma zevkini geliştirmek; okuduğu metni yorumlayabilmesini sağlamak; "ezber"e yöneltmeden, metinler aracılığıyla edebiyatı sevdirmek gerektiğini düşünür. Lise 4. sınıf için hazırladığı ***"Metinli Batı Edebiyatı"***nın önsözünde, kitaptaki bilgilerin ezberlenmek için olmadığını söylerken "ezber" karşısındaki olumsuz görüşünü öğrencilere de aktarmış olur:

"... metinlerin baş taraflarında da, her milletin edebiyat tarihinin ana çizgileri kısaca gösterilmiştir. Şu kadar var ki, her bölümün başında bir iki sahifeye sığdırılmaya çalışılan bu edebiyat tarihi özetleri ezberlenmek için değil, ancak icap ettikçe başvurulmak, ve örneklerle tanıtmaya çalışılan kişilerin kendi edebiyatlarındaki yerleri, o edebiyatların umumî akışı içinde belirtilmek içindir."[1]

Cevdet Kudret'e göre; edebiyat eğitiminde, "eser" ön planda tutulmalıdır. Metinlerle, metni yazanın kişiliği arasındaki ilişkiyi belirtmek, yazarın kişiliği ile eser arasında bağlantı kurmaya çalışmak, eserle ilgili yorumlarda etkili olabilir; ancak öncelikle, eserin kendisi ele alınmalıdır.[1] Yazarın metin seçimindeki titizliği ve seçtiği metinleri sunuş biçimi de ders kitaplarının önemli bir özelliği olarak göze çarpar. Kudret, eserlerden parça seçerken dikkat çekiciliği düşünmüş ve en can alıcı bölümleri bulup çıkarmıştır. Bu metinler -kısa ya da uzun- yazarlarının üslûbuna ilişkin fikir sahibi olmayı da sağlayacak niteliktedir. Metnin anlaşılmasına, incelenmesine yönelik alıştırmalarda; yazar, öğrencilerin, daha çok sunulan metin üzerinde yoğunlaşmalarını gerektirecek sorulara ve açıklamalara yönelir; böylece öğrencinin, bilgiyi; verilen bilginin ötesinde, kendi zihninde tamamlaması sağlanmış olur.

Lise IV. sınıflar için hazırladığı "Metinli Batı Edebiyatı" kitabının hemen başında, yeni edebiyatımızı anlayabilmek için Batı edebiyatı eserlerini ve yazarlarını tanımak gerektiğini[1] belirten Cevdet Kudret, 1976 tarihli ***"Don Kişot'tan Hamzanâme'ye"*** başlıklı yazısında da şöyle der: *"Molière'i bilmeden Şinasi'nin Şair Evlenmesi'ni; Shakespeare'i bilmeden Hâmit'i; Fransız realist romancıları (Balzac, Stendhal, Flaubert, vb.) tanımadan Halit Ziya'nın roman ve hikâyelerini; natüralist romancıları (Zola, vb.) görmeden Hüseyin*

Rahmi'yi; sembolizm akımını ana çizgileriyle olsun öğrenmeden Cenap ve Haşim'i nasıl anlatabilir, yorumlayabiliriz?..."[1]

Cevdet Kudret'in ***"Batı Edebiyatından Seçme Parçalar"*** ve ***"Türk Edebiyatından Seçme Parçalar"*** adlı kitapları, öğrenim çağındaki gençler için yardımcı kitap niteliğindedir ve her ikisinin de iç kapağında *"Okul programları göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır."* ibaresi yer almaktadır. Yazar "Batı Edebiyatından Seçme Parçalar"ın önsözünde; Tanzimat'la birlikte edebiyatımızda yaşanan değişikliklere, çeşitli türlerin ve akımların Batı edebiyatının etkisiyle edebiyatımıza girdiğine değinir. Kudret'e göre; *"Bu etkileri açıklayabilmek için, sanatçılarımızın örnek edindikleri Batı edebiyatını - bellibaşlı kişileri, eserleri ve çeşitli akımlarıyle- toplu halde tanımak gereklidir."* *"Batı Edebiyatından Seçme Parçalar", yazarın deyişiyle; "işte o gereksemeyi karşılamak için hazırlanmıştır."*[1]

Adı geçen son iki kitapla birlikte iki ciltten oluşan **"Örnekli Edebiyat Bilgileri"** adlı kitabı, Kudret'in; edebiyat öğretiminin nasıl olması gerektiği yolundaki görüşlerine paralel olarak hazırlanmıştır. Gerek ders kitaplarında gerekse bu kitaplarda öğrenci, türünün özgün örnekleri arasında sayılabilecek birçok metinle karşılaşmıştır.

Cevdet Kudret'in ders kitaplarında dikkati çeken bir başka özellik de öğrenciden karşılaştırma yapması istenmesidir; böylece öğrencinin dönem-yazar ilişkisi kurması, farklı yazarları anlatım özellikleri açısından da değerlendirebilmesi sağlanmıştır. Sözgelimi, **Hüseyin Rahmi**'nin ***"Şıpsevdi"***sinden alınan bir parçanın sonunda yer alan *"Düşünceler Üzerinde Çalışmalar"* kısmında şunlar yazılıdır:

"Türk toplumunun Doğu medeniyetinden Batı medeniyetine geçişi sırasında meydana gelen aşırılıkların edebiyatımızda tükenmez bir konu halinde sık sık ele alınmış olduğunu misallerle anlatınız. Kadınla erkeğin bir arada yaşaması, el sıkışması gibi hareketlerle dans ve müzik gibi şeylerin o devirde çok göze batmış olduğunu, yukardaki parçayı Ahmet Hikmet'in Yeğenim monoloğu ile karşılaştırarak açıklayınız."[1]

Edebiyat eğitiminin verilmesi, dil ve anlatım yeteneğinin geliştirilmesi kadar; kültür birikiminin ve bu birikimin ait olduğu toplumun özelliklerinin yansıtılması, estetik duyguların gelişimi ve bu yönde bir ifade gücü kazandırılması bakımından da önem taşır. Bu açıdan; gençlerimizi eserle/metinle buluşturmak, her zaman gerekli bulunan bir yol olmuştur.Cevdet Kudret gerek öğretmenlik yaptığı yıllarda gerekse de Abdurrahman Nisari olarak bu gerekliliğe inanmış ve bu yönde çaba harcamıştır.

Onun, 27 Mayıs 1960 sonrasında; kısa bir süre Milli Eğitim Bakanlığı yapan **Bedrettin Tuncel**'e yazdığı mektuba (15 Eylül 1960) eklediği *"Talim ve Terbiye Heyeti Raporu"* da ders kitaplarının ayrıcalıklı yanlarını vurgular niteliktedir. Söz konusu raporun 1. ve 5. maddeleri şöyle:

"Kitap, lise müfredat programının tesbit ettiği bütün hedeflere riayet ederek hazırlanmıştır; birinci plânda metinler ele alınmış, öğrencilerin metinlerle karşılaşmaları sağlanmıştır. Bu suretle metinlerin öğrenim mihveri yapılması, kitabı nazarî bilgiler mecmuası olmaktan kurtarmıştır.

(...)

Bilhassa metinler üzerinde çocuğu düşündürmek, düşünerek buldurmak itibariyle kitabı çok ölçülü ve titiz bulmaktayız. Kitap sahibi, metinlerin iç kıymetlerini tahlilî bir surette kavratmak bakımından kâfi derecede vakıfane hareket etmesini bilmiştir. Hele çeşitli bahislerde geçen ve birbirini alâkadar eden metinler üzerinde uygun mukayeseler, karşılaştırmalar yapıyor ve yaptırıyor ki, kitabın belli başlı muvaffakiyetlerinden sayılabilir."[1]

İlk şiirinin yayımlandığı 1926 yılından[1] 1992'de ölümüne dek aralıksız sürdürdüğü çalışmalarıyla edebiyatımızda önemli bir isimdir Cevdet Kudret. ***"Ortaoyunu"*** ve ***"Karagöz"*** gibi geleneksel sanatlarımızla ilgili derleme ve incelemeleri, ***"Türk Edebiyatında Hikâye ve Roman"*** adlı üç ciltlik eseri, monografik çalışmaları, daha çok edebiyat tarihçisi olarak anılmasına neden olsa da adını ilkin şiirle duyurmuştur. Yayınlanan ilk kitabı da ***"Birinci Perde"*** (1929) adındaki şiir kitabıdır. Şairliğinin ilk yıllarında tiyatro oyunları yazar; bu oyunlardan bazıları sahnelenir. ***"Sınıf Arkadaşları"*** (1943), ***"Havada Bulut Yok"*** (1958), ***"Karıncayı Tanırsınız"*** (1976) adlı romanları, bir "üçleme"yi oluşturur. 1940'lı yıllarda yazdığı 11 hikâye ile 1955 tarihli ***"Utanma Korkusu"*** adlı hikâyesini "Sokak"ta bir araya getirir (1974). Eleştirel yönü ağır basan denemeleriyle; dil, edebiyat, sanat başta olmak üzere çeşitli konulara ilişkin değerlendirmelerde bulunur.

Yaşamı boyunca hep yazı hayatının içinde olan bu yorulmaz kalemin gençlerin eğitimi için de uğraş verdiğini düşünmek, ona duyduğumuz saygıyı daha da artırıyor; ders verdiği öğrencilerini görmek sevindiriyor.

Emeğinize saygıyla Öğretmenim!

[1] Nurullah Ataç, *Söyleşiler*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1964, s.109.

[2] Behçet Necatigil, *Edebiyatımızda İsimler*

Sözlüğü, 14. basım, Varlık Yayınları, İstanbul 1991, s.48.

[3] Filiz Nayır Deniztekin, "Cevdet Kudret: 'gelenekseli çağdaşlaştırmayı denemek istemiştim' ", *Varlık*, S.970, Temmuz 1988, s.15.

[4] Cevdet Kudret, lisenin bütün sınıfları için hazırladığı ders kitaplarının hayali bir isimle sunulmasını istemez; kendi adı ise sakıncalı bulunmaktadır. Bulunan çözümse, yıllar yılı "Cevdet Kudret" adını bile gölgede bırakacak bir isim olur: Abdurrahman Nisari. Bu ad, yazarın eşi İhsan Hanım'ın maliye memurluğundan emekli amcasının oğluna aittir. (İhsan Kudret, *İhsan Benimle Çalışır mısın?*, İnkılâp Kitabevi, s.90)

[5] Cevdet Kudret, *Havada Bulut Yok*, 2. baskı, İnkılâp ve Aka Kitabevleri, İstanbul 1976, s. 45.

[6] İhsan Kudret, Alpay Kabacalı, *Cevdet Kudret'e Saygı*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1993, s.154. (Doğan Hızlan'ın Kudret'le yaptığı görüşme, 17 Temmuz 1980 tarihli Cumhuriyet'te yayımlanmıştır.)

[7] Haz. Adnan Özyalçıner, *Edebiyatın Ağır İşçisi Cevdet Kudret*, Evrensel Basım Yayın, İstanbul 2007, s.146.

[8] Filiz Nayır Deniztekin, "Cevdet Kudret: 'gelenekseli çağdaşlaştırmayı denemek istemiştim' ", *Varlık*, S.970, Temmuz 1988, s.15.

[9] Yüksel Pazarkaya, "Cevdet Kudret Anlatıyor", *Varlık*, S.1030, Temmuz 1993, s.29.

[1] Abdurrahman Nisari, *Metinli Batı Edebiyatı (Lise IV)*, 3. baskı, İnkılâp Kitabevi, İstanbul 1954, s.2.

[1] Yüksel Pazarkaya, "Cevdet Kudret Anlatıyor", *Varlık*, S.1030, Temmuz 1993, s.30.

[1] Abdurrahman Nisari, *Metinli Batı Edebiyatı (Lise IV)*, İnlılâp Kitabevi, İstanbul 1954, s.1.

[1] Cevdet Kudret, *Benim Oğlum Binâ Okur*, Varlık Yayınları, İstanbul 1983, s.60.

[1] Cevdet Kudret, *Batı Edebiyatından Seçme Parçalar*, İnkılâp ve Aka Kitabevleri, İstanbul 1980, s.VII.

[1] Abdurrahman Nisari, *Metinle Türk Edebiyatı II*, İnlılâp Kitabevi, İstanbul 1955, s.223.

[1] Haz. Alpay Kabacalı, *Bedrettin Tuncel'e Mektuplar*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1995, s.79-80.

[1] "Okun İzleri", *İctihâd*, No.215.

Şiir

BURCU'NUN ŞİİR DEFTERİNDEN

Şimdi şu ıssız parkta
Terk edilmiş çocukla dolaşıyor,
O çocuklar benim kardeşimdir.
Onları kimsesizliğin elinden
Alıp bağrına basmalı insanlar,
Çünkü onlara
Sevgi yaraşır.
Şimdi o görkemli caddelerde
Aç çocuklar dileniyor,
O çocuklar benim kardeşimdir.
Onları açlığın pençesinden
Kurtarıp doyurmalı insanlar.
Çünkü onlara
Büyümek yaraşır.

Şimdi iş yaşına basmadan
Tarlalarda, fabrikalarda
Ucuz çocuklar çalışıyor,
O çocuklar benim kardeşimdir.
Onları bu sevgisiz kapılardan
Çekip almalı insanlar,
Çünkü onlara
Oynamak yaraşır.

Şimdi dağ başlarında
Alfabesiz çocuklar dolaşıyor,
O çocuklar benim kardeşimdir.
Onları bilmezliğin gecesinden
Alıp ışığa götürmeli insanlar,
Çünkü onlara
Okumak yaraşır.

Şimdi savaşın kan döktüğü topraklarda
Göz göre göre çocuklar ölüyor,
O çocuklar benim kardeşimdir.
Onları savaşın cehenneminden
Kurtarıp yaşam vermeli insanlar,
Çünkü onlara
Yaşamak yaraşır.

M. Güner DEMİRAY